

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindelicorum, 1688

Cap. XXXIX. De Præsidentibus & Commissariis delegatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40761

CAPUT XXXIX.

De Presidentibus, & Commissariis delegatis.

S U M M A R I U M.

- I. *Possunt constitui Praesidentes & Commissarii.*
- II. *Officium & potestas Praesidentis in Capitulo.*
- III. *Quantum duret potestas Commissarii.*
- IV. *Utrum possint eligi in Capitulo, in quo praesunt, ad aliquam Praelaturam.*
- V. *Utrum possint dispensare cum illegitimis.*
- VI. *An possint facere contra libertatem electorum, aut contra secretum electionis.*
- VII. *An dici possint Praelati.*
- VIII. *An possint vices suas aliis delegare.*

I. ertum est, omnes Præla-
tos religionum ex Pontificum
privilegiis, & unumquemque
secundum suas constitutio-
nes, posse Commissarios &
Præsidentes in Capitulis con-

stituere, quia, cum habeat potestatem domina-
tivam, & spirituales jurisdictionem ordinariam
in subditos, potest aliis delegare, & vices suas a-
liis committere. *Suarez 4. tom. de relig. tract. 1.
lib. 2. cap. 16. num. 4. & cap. 22. n. 8.* quovis
tempore, & loco, quando necessitas exigit. Re-
quitur tamen, quòd hæc jurisdictione ordinaria
non sit impedita, vel suspensa: Unde Prælatus
excommunicatus, quantumvis toleratus, & oc-
cultus, non potest Commissarium constituere,
seu delegare suam jurisdictionem, quia privatur
omni usu jurisdictionis *cap. audivimus 24. quasi*
I. & omnis Ecclesiastica communicatio est illi
prohibita. Delegatio vero jurisdictionis est u-
sus illius, *l. Imperium ff. de jurisdic. omn. judic.*

II. Præsidentes in Capitulis regularium de-
bent juxta instituta suarum religionum in omni-
bus procedere, non enim possunt privare religi-
osos capitulares voce activa, vel passiva, nisi prius
citentur, ipsisque detur copia eorum, quæ contra
ipsum sunt fulminata, ut possint se defendere,
quia nemo condemnatur inauditus, & defensio
fit de jure naturali. *Rodericus tom. 2. qq. regular.
q. 51.*

11. art. 11. Etiam si in eorum commissione
 canatur, quod possunt privare voce, quia hoc
 intelligitur, nisi servato juris ordine *Peyrinis*
de subdito, q. 1. de obed. cap. 31. §. 10.
 de Præsidentibus non procedentibus, juris or-
 dine servato, non tenentur Patres capitulares o-
 bedire, & si major pars Capituli noluit præsi-
 denti obedire propter ejus injustitiam, in proce-
 dendo, potest ad electionem procedi sine ipso.
Barbaricus sup. & Lezana tom. 1. 1. part. cap. 15.

Ad Præsidem tanquam caput & Superiorem
 Capitulo spectat, dirigere gremiales ad electi-
 ones legitime faciendas, juxta Decreta *Clement.*
III. & Urbani VIII. Illius est etiam Electo-
 rum instruere, monere, & hortari modeste, chari-
 tate & religiosè, suaviter suadendo, & in du-
 bido ad eligendos digniores, illorum qualita-
 tem regimini necessarias ostendendo, hoc enim
 videtur rem Deo gratam, & valde utilem religio-
 si præstat; formam verò à summis Pontifici-
 bus, Concilio Trid. & constitutionibus præ-
 scriptam servet inviolabiliter, & observari curet
 in omnibus. *Lezan cap. 12. tom. 1. 2. part. n. 31.*

Præsidentis, videns electum fuisse indignum,
 non potest electionem suppressere tacendo il-
 lum, sed debet eam publicare, & electum indi-
 gnum non confirmare, sed per testes inquirere de
 sufficientia, & probata indignitate, & illo au-
 tem, ipsum ejicere ab electione, si autem con-
 firmat, ipsum ejicere ab electione, si autem con-

firmatio electi ad alium spectet, ad illum mittet
processum de electione talis indigni ne confir-
metur, quia ex *cap. quia propter*, tenetur publica-
re electionem facto scrutinio. Ratio secunda
partis est, quia ex *cap. Indemnitatibus, in 6. & cap.
Venerabilem, & cap. Nihil est de electionibus*, si
electus non est cognitus, debet inquirere sum-
mariè de sufficientia, & si indignum invenerit,
repellere post ipsum auditum.

Præsides peccaret graviter, qui post vota re-
cepta credens esse electum aliquem, qui sibi non
placet, juberet ad aliam electionem procedi; est
enim contra decisionem *cap. quia propter*, simi-
liter peccaret, si diceret ante electionem, ne
darentur suffragia tali, quia non esset illum confir-
maturus, hoc enim esset omninò contra liberta-
tem electionis; similiter, si precibus importunis,
promissionibus, aut verbis asperis uteretur ad
hoc, ut aliquis eligeretur, hæc electio esset nulla.
Item, si paciscatur cum electoribus, quod si eli-
gitur, v. g. Petrus, delicta condonabit, & non pu-
niet eos, qui puniri debebant. Certum est, quod
committit simoniæ peccatum, quia est promissio
rei temporalis, scilicet remissionis pœnæ pro re
spirituali, scilicet voto vel suffragio, *Suarez
tom. 1. de relig. lib. 4. cap. 37. Lessius de Justit.
lib. 2. cap. 35. dub. 21. num. 19. Portellus in re-
spons. moralibus, parte 2. casu 16. Lexana sup.
num. 35. Quod item accidit, si dicat, Da tu huic
suffra-*

mittet regium, & ego illud tibi dabo, fit enim tunc
 ra, & evidens pactio simoniaca.

III. Commissariorum potestas expirare po-
 terit, vel ex parte ipsorum delegatorum, vel ex
 parte delegantis, vel ex parte ipsius commissio-
 nis, & quidem ex parte delegatorum per illorum
 mortem, eo, quod commissio inhærebat personæ
 ipsorum, & non subjecto, persona igitur extincta, cessat
 commissio, sicut, etiam peracta commissione li-
 quida ad aliquam causam, ipsa commissio ces-
 sat, & non potest ulterius extendi, v. g. datur commissio præsentia in
 capitulo, finito huiusmodi Capitulo cessat, &
 non potest ulterius extendi, & ultra non protrahitur,
 de legibus lib. 8. cap. 28. num. 3. Roderi-
 cus. 1. qq. regular. q. 9. art. 1. Cessat verò ex
 parte delegantis auctoritas Commissarij morte
 ipsius, cap. relatum, & cap. Gratan. & cap. licet
 de off. delegat. & cap. Si delegatus, eod.
 tit. 6. Item cessatione ab officio seu remotio-
 ne, veluti mors; suspenditur verò com-
 missio, quando delegans incidit in excommuni-
 cationem, quia, cum per illam suspendatur ju-
 risdictio delegantis, sic etiam delegati, cum ab
 eo dependeat, hoc tamen intelligendum est,
 Commissarius non incœpit exercere suam
 commissionem.

IV. Præsidentes in Capitulis, in quibus præ-
 sentes eligi non decet ad aliquod officium, quia
 non debent timorem, & reverentiam ipsius, electio non
 erit

erit omninò libera, & præsumeretur fraus, & dolus, ita *Miranda in manuali, tom. 2. q. 12. art. 7.*

V. Præsidentis Capituli Generalis, vel Provincialis, potest cum illegitimis dispensare ad officia religionis simul cum ipsis Capitulis, quia dicti Præsidentes sunt Vicarij & Commissarij ipsorum Generalium, & proinde habent eorum vires, & potestatem. *Bordonus resolut. 12. n. 61. Lexana verbo Præsides Capitulorum, n. 9.*

VI. Quia de munere Præsidentis est, ut electiones omninò liberæ fiant, ideò nullatenus potest præcipere scrutatoribus, ut non recipiant hæc vel illa vota, & constat ex declaratione Sacræ Congregationis, his verbis: *Si scrutatores præcepto Superioris obtemperantes singulorum eligentium vota non receperint, electionem pro Canonico non haberi*, utpotè, quæ libertati electionis naturali consensu adversatur, Præsidentisque in hoc contra proprium ipsius officium peccatum committeret: Igitur nihil omninò agere potest aut præcipere, quod sit contra eligentium libertatem; de officio etiam ipsius est curare, ut electio sit omninò secreta; tamen, si quis ex Electoribus fraude, vel mala intentione aliquam faceret malignitatem, posset Præsides legitime præcipere scrutatoribus, ut aperirent votum illius, de quo esset suspicio, & illum manifestare ad puniendum;

hinc enim & scrutatores sunt Judices electi, & hoc est conformè menti Concilij Tridentini sess. 25. cap. 16. ibi: *Præcipiat, ut electiones vota secreta fiant, ita ut eligentium nomina publicentur*, & hoc ideo præcipit, (ut scilicet) *quo omnia recte, & sine ulla fraude fiant*. Imo, si contingeret, quod Præsides Capituli publicare electionem legitimè factam, & scrutatores declarare electionem legitimè factam, & si necessitas postularet, nominum eligentium revelare.

VII. Commissarij delegati, quicumque sint, non possunt dici Prælati (sumendo hoc nomen stricto modo pro eo solo, qui habet jurisdictionem ordinariam) possunt tamen dici Prælato modo, prout omnis habens curam animarum, sive ordinariam, sive delegatam, Prælatus potest. *Peyrinis de subdito, tom. 2. qu. 1. de elec. §. 2. Lexana verbo Commissio, n. 8.*

VIII. Delegatus non potest delegare alteri, nec officia suas aliis committere, quia non tam jurisdictionis, quam nudum ministerium illi est commissum, juxta *cap. ultimum, §. ultimo, de off. delegati.*

In his verò omnibus supradictis, ad jura particularia religionum attendendum est, si fortè in quibus talis autoritas Commissarios institui non limitetur. Quia in congregatione nostra modo limitatur, sed Vicarius noster Generalis,

ralis, quoties opus fuerit, & quocunque tempore potest Commissarios constituere.

Nota, quod Capitulum Præsidentes tenentur querere religiosos fugitivos, imò etiam ejectos de jure naturali, secluso positivo quocunque: quia debent puniri, & corrigi secundum propria statuta; & ejecti revocari, si sit spes emendationis, aut si jam fuerint emendati. Ita sentit

Sanchez lib. 6. in Decalogum capite primo, numero decimo octavo.

